

DOMOVINA

Izhaja dvakrat na teden, in sicer vsak torek in petek. — Dopisi naj se izvolijo pošiljati uredništvu, in sicer frankirano. — Rokopisi se ne vračajo. — Za inserate se plačuje 1 krono temeljne pristojbine ter od vsake petič-vrste po 20 v za vsakokrat; za večje inserate in za mnogokratno inseriranje primeren popust. — Naročnina za celo leto 8 kron, za pol leta 4 krone, za četrt leta 2 kroni; ista naj se pošilja: Upravištvu „Domovine“ v Celju.

Ali deželna ali narodna avtonomija?

Vsa avstrijska politika obstoji v pogajanjih, spravah in pomiranjih. Dosedaj hoče poznati seveda le še samo nagodbena pogajanja z Ogrsko in jezikovno-politične sprave med Nemci in Čehi.

Toda vedno glasnejši, vedno nujnejši klici iz juga in severa, kjerkoli živita dve narodnosti v kronovini, opominjajo avstrijsko vladu, da „mnogo gnilega je v državi Danski“. Ne le med Nemci in Čehi, med Avstrijo in Ogrsko je potreba pogajanj, temveč naša monarhija potrebuje nujno splošne sprave med vsemi njenimi narodi, a to na temelju avtonomije.

Vpraša se le, katera avtonomija je prava, ali po deželah ali po narodnostih. V tem oziru žal niti Slovani niso vsi enakih mislij. Dočim stojijo češke in poljske stranke še vedno na stališču deželne avtonomije, uvidijo pa nasprotno vsi oni, ki živijo v kateri deželi v manjšini kakor Slovenci na Štajarskem, Koroškem in Primorskem, Ružini v Galiciji in Bukovini, Italijani na Tirolskem ter Nemci na Češkem in Moravskem, da jim samo deželna avtonomija še ne bi dovolj pomagala, ako se ta ne spravi v pravo soglasje z narodno avtonomijo ter ako se ne da manjšini z jasnimi jezikovnimi zakoni popolna obramba zoper raznarodovanje.

Boj posameznih narodnosti za avtonomijo je skrajno naporen in pri vsem tem skoraj brez nade na uspeh. Skupne akcije vseh onih narodnosti, ki tvorijo v kateri deželi manjšino pa si je še manj možno misliti, ker je marsikje ravno ista narodnost tu zatiralec, a drugje pa kriči, da je zatirana.

Tako so Italijani na Primorskem brezdomno kruti zatiralci Slovanov, dočim se hočejo na Tirolskem ločiti od Nemcev, ker jih ti kot večina zatirajo. Ista je z Nemci. Dočim kričijo na Češkem in Moravskem, kjer so v manjšini, da se

jih kruto tlači, počenjajo na Štajarskem in Koroškem s slovensko manjšino kakor pravi — barbari.

Prej tedaj ne bo miru in uspešnega razvoja v državi, kakor da se razun češko-nemškega jezikovnega in avstrijsko-ogrškega finančno-političnega vprašanja tudi povoljno rešijo nastopna narodnostno-politična vprašanja v avtonomnem smislu: slovensko-nemško, nemško-italijansko, poljsko-rusko (malorusko) in jugoslovansko-italijansko. Brez te rešitve bo ostala v tostran Litve na veke nemška nadvlada, onstran pa mažarska.

V ta namen bi bila pred vsem potrebna revizija ustave. Seveda se v parlamentu še ne bo tako zlahka dobila večina za tako revizijo, ker so zraven manjšin z enakimi težnjami kakor so naše slovenske v isti narodnosti tudi pripadniki drugih političnih smeri, kakor centralisti, dualisti in personalni unijonisti.

Vse te politične struje pa imajo le še staro ime brez prvotnega programa. Centralisti se zavzemajo celo za personalno unijo z Ogrsko in za ločitev Galicije, Bukovine in Dalmacije. S tem pa, da bi radi prepustili izključno slovanske dežele svoji usodi, dočim se onih, kjer tvorijo Nemci precejšnje del, ne marajo znebiti, kakor n. pr. Češke in Moravske, kažejo ravno, da so po duhu pravcati nemški hegemonisti.

Da se tedaj dejansko približajo vsi zatirani narodi skupni rešilni ideji, trebalo bi pred vsem delovati za parlamentarno večino, ki bi se pridobila za revizijo ustave v ta namen, da se izvede narodnostna avtonomija v vseh mešovitih kronovinah Avstrije.

Narodna organizacija.

Vse naše narodno življenje je nekam mrtvo; težka mora se je zvalila nanj; dnevi minevajo, tečejo meseci in leta, a mi ostajamo stari, ne premaknemo se naprej in odstopamo celo mesta drugim.

Postavili smo si velike cilje in zroč krasne slike bodočnosti, pozabljamo na sedanost in na vsakdanje potrebe. Mi se ne trudimo, da bi se gospodarsko in kulturno okrepčali, mi živimo labkomišljeno, tje v en dan, in zato je naš današnji položaj prirodna posledica naše nedelavnosti.

Narodna organizacija je pri nas še v povojih; mnogokrat ustanavljamo društva in jih potem prepuščamo svoji usodi, mesto, da bi skrbeli zanje v njihovem razvoju. Bralnih društev obstoja pri nas še mnogo premalo, obstoječa pa so zanemarjena, ne izvršujejo svoje naloge, ker nimajo dobrih, agilnih voditeljev. Ljudskih knjižnic pri nas sploh ni. Ako pomislimo, koliko korist ima narod od njih, ker odtod črpa svojo izobrazbo, je vsekakor obžalovanja vredno, da pri nas tako malo poznamo te knjižnice in nečemo poznati njihove važnosti.

Mali narodi morajo računati z vsakim svojim članom. Mi nimamo sil na izobilico in zato mora tembolj vsak poedinec vedeti za svojo dolžnost in jo izvršiti. Mi moramo znati za vsakega svojega člana, in tako izvesti svojo organizacijo tje do zadnjega človeka. Še le ko se to izvede, ko naš narod ne bode obstojal iz množice poedincev, ki živijo in delajo oddeljeno drug od drugega, temveč, ko bodo ti v živi zvezi, ko bo za ednim članom stala cela skupina, eden za vse, a vsi za enega, kratko, ko naša narodna skupina postane organizem, potem moremo biti gotovi, da bo naša borba uspešna in uspehi trajni.

Narod, ki gre vztrajno, polagoma, korak za korakom naprej, narod, ki more pokazati vsaj nekaj, četudi neznanih uspehov svojega dela, ne obupuje in ne izgublja nade, temveč ga vsaki uspeh dviga in mu daje dobre volje za novo delo.

Živ primer, kako moramo delati, so nam bratje Čehi. Oni so izvedli organizacijo do skrajnosti. Čehi so organizovali ves svoj narod. Skrbno se pazi na vsako kretnjo, na vsako misel sov-

LISTEK.

Naš sosed.

Pripovedka, češki spisal St. Rehák.
(Konec.)

„Hm, hm, torej gospod učitelj!“ Na to je urno odšla. Takoj sem se domislil, da sedaj pride kaj za pod zobe na mizo. In nisem se motil. Kmalu so se odprle duri in pred menoj na mizi se je zalesketala velika porcelanasta skleda, v kateri se je nabajala večja polovica posušenih jabolk, hrušek in sliv. Uljudnost je seveda zahvala, da pokusim teh božjih darov in gospe botre ne razžalim. Zgodilo se je. Toda gorje! Ko sem hotel zgrizti prvi krhelj, je le malo manjkalo, dasi nisem zlomil zoba. Trd je bil tako, kakor bi bil najmanj deset let star. Zato, ne čakaje daljše spodbuje, vrnil sem botri nemudoma ponujeno sadje, poprosivši jo poprej odpuščanja. Botra je sicer omenila nekaj o razvaženem želodcu itd., toda iz očij se ji je zrcalilo veselje. Predno sem se utegnil ogledati, je skleda z mize zginila. Medtem je stopil v sobo moj

bivši, a sedaj že skoro pozabljeni tovariš, suhi, a sedaj še bolj suhi Matija. Ustrašil se me je. Toda pozdravivši me, se je obnašal tako, kakor nekaj, ko sva dirjala po livadah, brdih in gozdih ter sanjarila krasne sanje. Zapazil sem, da je Matija nekako zamišljen. Pogostoma je uprl v mene svoje jasno-modre oči, katere pa je takoj pobesil, ko je pogledal samega sebe. Zdelo se mi je, da je njegova glava polna čudovitih misli. In kmalu se mi je ponudila priložnost zazreti v tajnostno njegovo notranjost. Tu sem zapazil, da je njegov nazor o bogastvu in premoženju sploh povsem različen od nazora njegovega očeta.

Bilo je v polovici meseca avgusta po kratkem deževanju. Ozračje ni bilo baš sveže, marveč rajše dušljivo. Toda to naju ni oviralo, da se ne bi podala na sprehod proti gozdiču. Potoma sva le malo govorila o dobi zlate mladosti. Pa še pri tem mi je večkrat segel v besedo z govorom ganljivim in skoro strastnim. Dobro se še spominjam besed:

„Zahvali svoje starše, dragi Stanislav, da so vse žrtvovali, samo da so ti zagotovili bodočnost in primerno stališče v človeški družbi. Jaz nisem tako srečen, dasiravno mojim staršem

ni ničesar manjkalo, kar bi jih bilo oviralo napraviti iz mene človeka srečnega, vsaj nekoliko izobraženega. Poglej samo mojo obleko! Ali se mar razlikujem od berača? A vendar se ponášamo s takim bogastvom, s kakršnim se more pohvaliti le malo kdo. Skrinje so polne srebra, polne zlata — toda glad je naš najpogostejši gost!“

Pri tem pridero Matiju obilne solze iz oči. Bilo mi je tesno pri srcu, pomiloval sem ga. Prijemši ga za roko, sem mu dejal: „Pomiri se prijatelj; napoči čas, ko boš sam gospodaril s tem bogastvom ter ga rabil po svoji volji. O takrat boš gotovo srečen in zadovoljen in prepričan sem, da ga uporabiš z uspehom kot sredstvo k povečanju ljubezni, sreče in zadovoljnosti na zemlji!“

Takšen razgovor se je večkrat ponavljal med nama. Toda potolažiti prijatelja in spraviti ga v dobro voljo, se mi le ni posrečilo. Na to pa sem se moral posvetiti od njega in priložnost, sniti se z njim, se mi je ponudila še le čez nekoliko let. Toda stanja, v kakršnem sem ga našel, sem se res ustrašil. Bilo je tudi vredno pomilovanja. Ne bom ga opisoval, pač pa povem

ražnika. Na narodni meji, kjer se križa češki element z nemškim, stoje narodne straže. Češke „Ednote“, ena na jugu v Šumavi, druga na severu, imajo skrb za češki živelj. Pazi se na vsako posestvo, snujejo se trgovine, denarni zavodi, tvornice, obrti, šole itd. Če je kakšen češki zavod v nevarnosti, se daje signal velikemu narodnemu organizmu in vse gre na delo.

Nevarnost, ki preti tudi najbolj oddaljeni vasi, čuti ves narodni organizem, ker ve, da se s padcem vsake češke hišice slabi narodna celota. Isto je v Moravski, kjer pred organizirano silo češkega naroda polagoma pada ena nemška trdnjava za drugo. Čehi so se dosledno poprijeli gospodarske organizacije, in nemški upliv na gospodarskem polju pada čimdalje bolj. Čehi se drže gesla „Svoji k svojim“, in ravnajoči se po tem, so dandanes Nemce pregnali že iz mnogih mest češke zemlje.

Bilo je to v mestecu Proštjejevo na Moravskem leta 1892. V mestecu je bila večina Čehov, okrog mesta sami Čehi, a v občini so gospodarili sami Nemci. Vsled raznih krivic in valed hujkanja od nemške strani, so začeli češki časopisi delati za geslo „Svoji k svojim“. V vsaki številki so bile napisane sledeče besede: „Nepošteno bi bilo od vsakega Čeha, ako bi svoj dober denar nosil v nemške trgovine.“ Tako se je boj začel. Češki listi so oglašali imena onih ljudi, ki so kupovali pri nasprotnikih. Po volitvah, kot navadno, je došla stvar šele v pravi tek, držali so se dogovori, prirejale so se skupščine. Na teh skupščinah so obetali kmetje celih vasi, da bodo kupovali samo pri svojih ljudeh. In to so se pisмено potrdili na pismu, kjer je bilo pisano: „Stram naj bo vsakega, ki da tudi eden krajcar zaslužiti avojemu očitemu nasprotniku.“ Tudi žene so podpisavale. Vse je bilo kot v ognju, ko se je ljudstvu za čelo svitati pred očmi, kaj pomeni to, ko so protivniki začeli ponižno na cesti ustavljati ljudi, jih pokorno vprašujoči: „Zakaj ne pridete več k meni?“ Ko je še neki glasbenik zložil popevko „Svoji k svojim“, je množica ljudstva popevala to pesem na shodih in tako se je ploskalo, da si mislili: sedaj se bo nebo podrla na narodne nasprotnike.

Vrhu tega so pazili pred nemškimi trgovinami ter zapisovali imena onih Čehov, ki so tu kupovali. Pa ne samo to, tudi fotografirali so jih in slike razstavliali. Vrhu tega so izdali popis vseh čeških in nemških trgovcev ter to v 50 000 komadih razdelili med narod, da ve, kje mu je treba kupovati.

Razume se, da tudi Nemci niso spali. Ali kaj so mogli storiti? Čez dve leti so bile občinske volitve, pri katerih so seveda zmagali Čehi, nemškemu gospodarstvu je pa za vselej odzvonilo. Danes je samo še spomin na oni boj, ki se ga ljudje spominjajo kot kakšne šale, ko je nevarnost minula. Če bi pa bili Čehi spali, ječali bi se danes pod tujim jarmom.

Tako so delali Čehi, in to je bilo povod, da ni danes skoraj na Češkem mesta, ki bi

ne bilo v čeških rokah. In kadar v kakšnem kraju pade moč in zaupa, se tja prirejajo izleti, delajo se svečanosti, in zopet se vse oživi. V obče morda ni dežele, kjer bi se prirejalo toliko svečanosti kakor na Češkem.

A nijedna takšna svečanost ni brez velikega pomena. Vsaka vzbuja k delu in je novo jačanje narodnega odpora. Ne poje, govori in igra se samo za zabavo, temveč, da se okrepi volja za delo, in se v vsakem poslojcu osveži moč, češ, toliko nas je in vsi delamo za isti cilj. Na takšnih slavnostih se ne pije samo in nazdravlja, nego ko se ljudje razhajajo domov, se vsak čuti bolj močnega in sigurnega, ker vidi, da pri narodnem delu ni sam. Pri nas pa se pogosto prirejajo slavnosti, kjer se ne dela tako, zato nimajo širšega pomena in zato ne obrodijo sadu.

Celjske in štajarske novice.

(Volitve v deželni zbor.) Kakor smo iz zanesljivega vira izvedeli, bodo splošne nove volitve za deželni zbor štajarski meseca oktobra t. l.

(„Dijaška kuhinja v Celju.“) Gosp. Josip Pečnik, veleposestnik na Teharjih podaril je „Dijaški kuhinji v Celju“ znesek po 2000 kron. — Blagemu gospodu bodi za ta plemeniti čin v imenu slovenskih dijakov izrečena iskrena na rodna zahvala!

(Cirkus Viktor v Celju.) Predstave tega dobroznanega cirkusa na celjskem travniku zaslužijo v resnici najlepšo pohvalo. Lepi kostumi in nastopi ter precizno izvajanje vseh produkcij privabijo k sleherni predstavi polno občinstva. Cirkus šteje okrog 70 ljudi in 50 lepih, dobro dresiranih konj in drugih živali.

(Nagla smrt.) Nenadoma je umrl minolo sredo zjutraj Ferdinand Pellé, špediter v Celju. Dobil je trebušni tifus, koji ga je precej pritiskal in mu ugasnil življenje.

(Nesreča.) Slikarski mojster Josip Bandek je imel minoli teden pri šolskih sestrarh neko popravilo. Ko je ravno vrh lestve delal, ga je prijala božjast in je padel jako nesrečno na tla, vendar je upanje, da bo okreval. Pobit se je na glavi in mu je precej udarila kri iz ust, nosa in ušes.

(„Zveza slovenskih kolesarjev“) naznanja svojim članom, da je dovolilo italijansko finančno ministrstvo z odlokom z dne 27. julija 1902 št. 4318, članom „Zveze“ od 1. septembra t. l. dalje zopet prehod čez italijansko mejo, ne da bi bilo treba pri obmejnem carinskem uradu vložiti carino za kolo. Kdor izmed članov želi tedaj na Laško, naj blagovoli vposlati odboru „Z. S. K.“ fotografijo, na kar mu bo takoj do stavljena za prehod potrebna legitimacija. Brez legitimacije s fotografijo je prehod nedopusten. Ob ednem se obveščajo člani, da se bodo ustanovile v kratkem nove pomočne postaje v Košani, Prvačini, Škofljici, Toplicah in Višnjigori; stare postaje pa se bodo preskrbele z raznimi potrebščinami. Pojasnila o pristopu daje drage volje odbor.

(Umrl je) v celjski bolnišnici g. Anton Pernetel, nadučitelj iz Št. Jurja ob južni železnici. Bolehal je že nekaj časa in dobil zato tudi dopust. Šel se je zdraviti v celjsko bolnišnico, kjer ga je dohitela smrt. Pogreb je bil večeraj dopoldne. Pokojni se ni nikdar kazal Slovenca, svoje otroke je vzgojil v nemškem duhu N. v m. p.!

(Imenovanje v justični službi.) Višje deželno sodišče za Štajarsko, Koroško in Kranjsko je pravnega praktikanta J. Bakovnika pri dež. sodišču v Ljubljani, A. Adlasnika v Gradcu in P. Levičnika v Škofji Loki imenovalo avskultantom za višje deželno sodno področje Gradec.

(Imenovanja v državni službi.) Cesarjev namestnik v Gradcu je imenoval stavbenega praktikanta M. Tragge in absolviranega tehnika F. Krepsa stavbenim adjunktom v štajarski državni stavbeni službi.

(25 letnico učiteljskega službovanja) so praznovali, kakor se nam poroča, minoli mesec v Mariboru gg. Grohmann, Košenina, Košutnik, Petriček, Sabati, Schreithofer, Wolf in Žager. Izmed profesorjev so se tega slavlja udeležili gg. Koprivnik, Lavtar in Robič. Škoda, da takih 25 letnic ne praznujejo vsi nekdanji letniki, ker to mnogo pripomore do solidarnosti in do prepotrebne osebne dotike med učiteljstvom.

(Stanje hmelja.) Po poročilu južnoštajarskega hmeljarskega društva v Žalcu od 19. avg. je hladno vreme minolih dni zakasnilo zoritev srednje-zgodnjega hmelja; žetev je v splošnem koncem tega tedna. Poznemu hmelju je lepo vreme posebno koristilo. Srednje-zgodnji hmelj bo dosegel po količini lanske množino, pozni hmelj pa bo za lani zaostajal. Zglasilo se je že več tujih kupcev.

(Ponesrečen sprevodnik.) Na progi južne železnice je sprevodnik Julij Gruber padel z vlaka in se smrtno nevarno poškodoval.

(Kopališka vest.) V kopališče v Rimskih toplicah so do 12. t. m. prišle 304 stranke s 754 osebami.

(Slov. kmet društvo za gornjegrajski okraj) ima svoj občni zbor v nedeljo, dne 31. avgusta 1902 ob 3. uri popoldne v prostorih gosp. Čuježa na Rečici s sledečim sporedom: 1. Zanimivo predavanje potovalnega učitelja g. Iv. Belé. 2. O gospodarsko-politični organizaciji Sp. Štajarja, govori znani ljudski govornik g. Ivan Kač. 3. Volitev novega odbora. 4. Razni predlogi in nasveti. Odbor.

(Požar.) Pogorela so pred kratkim gospodarska poslopja S. Riemerja v Verholah, okraj Konjice. Na rešitev ni bilo mogoče misliti, ker stoji hiša na samem, in gospodarja ni bilo doma. Kako je ogenj nastal, se ne ve.

(Kopališka vest.) V kopališču Rogatec se nahaja nad 2600 oseb. Dne 15. in 16. t. m. se je tam vršil IV. interni tennis-match, katerega se je udeležilo mnogo kopaliških gostov.

(Romarji.) Kakih 1200 romarjev se je iz Štajarske odpeljalo k Mariji pomagaj na Brezje na Gorenjskem na božjo pot.

rajše nekaj iz one dobe, ko sem bil jaz odsoten od doma.

Pripovedovali so mi, da je po mojem odhodu iz rojstnega kraja živel Matija s svojimi starši v neprestanem prepiru. Čimbolj so njegovi starši bogateli, tembolj so postajali lakomni. Njih lakomnost je rastla z njihovim bogastvom vred. Tega kajpada ni mogel prenesti Matija, radi tega je staršem pogostoma očital, češ, da je greh pustiti ležati takšne zaklade brez prida, ne doprinasati dobrih del, ter pri tem še živeti v pomanjkanju. To da je vneboupijoči greh. Toda slabo je naletel. Starši so se radi teh besed grozno razsrdili nanj. Čez malo časa je, nemara vsled tega prepira, zbolela botra Sojka. Toda motil bi se, kdor bi si mislil, da se je potem obrnilo pri Sojku na bolje. Nikakor. Botra to nikakor ni ganilo. S svojo lakomnostjo pa je toliko zaslovel, da so otroci kazali s prstom za njim ter kričali: „Glejte berača, s skrinjami polnimi zlata in srebra!“

Te razmere med Matijem in očetom so trajale nekoliko let ter se po materini smrti še shujšale.

Pri tem se je še pripetilo nekaj, vsled česar je mera razburjenosti med očetom in sinom naravnost prekipela. Prišlo je namreč do prepira. Ljudje so obstajali pred Sojkovo hišo ter poslušali prepir. Čez nekaj časa pa je Matija, ves razburjen pritekel iz sobe ter krenil naravnost proti farovžu. Čez malo časa je zadonel po okolici glas mrtvaškega zvončka in po vasi se je razširila novica: „Sosed Sojka je preminil!“ Toda kakšno čudo. Kmalu na to je korakal boter Sojka mirno kakor zmerom s pobešeno glavo preko vasi. Sosedje si niso mogli misliti drugega, nego, da se je zgodil velik čudež. Toda kmalu so prišli resnici na sled. Matija je namreč dal svojemu očetu „na slepo“ zvoniti s klenkal-kalcem. Nekateri so mu to sicer zamerili, drugi pa so staremu lakomnežu privoščili. In teh je bila velika večina.

Kako je ta dogodek vplival na Sojko, je bilo razvidno iz tega, da je od časa, ko je to izvedel, sina ne le nakrat pogljal iz hiše, marveč ga tudi izključil od dedščine.

Zopet je preteklo nekoliko tednov. Sojke ni bilo videti nikjer. Pa tudi ni šel iz hiše, marveč preganjal dolgi čas pri skrinjah, radujoč

se pogleda na svetle srebrnjake. Niti oni zlokobni opomin na smrt ga ni ganil, marveč, kakor bi mu čas njegove blaženosti tekel preurno, zaglobil se je še bolj v misli na mamljivo srebro. Govorili so, da niti več ne je, da ga je že sama kost in koža, a to ga še vendar ni oviralo, da bi ne bil grebel z rokami po teh polnih skrinjah, poslušal sladki žvenket svojih srebrnjakov ter se spomnil svojega sina, ki je bedno, vsekako pa pošteno živel v revščini. Bil je naravnost popolnoma zaslepljen. Toda kakor se je pripetilo lastniku čudovite puščice, ki se je na povelje napolnila s samimi cekini, da je v teh cekinih, v tem razkošju vtonil, ali pravzaprav se zadušil, tako se je zgodilo tudi lakomnežu Sojku. To, kar je najbolj ljubil — mamon, — ga je spravilo v grob.

Ne dolgo po smrti Sojkove žene je kolobarila po vasi druga dogodbica naslednje vsebine:

Na Sojkov vrt pritekel je petelin. To je zapazil Sojko skozi okno ter ves žolt od jeze šel grebenca preganjat. Petelin, zagledavši sovražnika, je prestrašen zakurikal, zaloputnil s perutnicami ter mahaje s krili tekel poleg plotu, hoteč najti predor, skozi katerega bi mu bilo mogoče zbežati. Toda zaman bil je njegov trud.

(Iz Jarenine.) Zveza mladeničev je imela v nedeljo, dne 17. avgusta t. l. zopet diletantsko predstavo „Sanje“, katera se je obnesla v kljub nekaterim oviram jako dobro. Zalotila nas je ob koncu nevihta in radi tega je izostala ena točka. Ljudstva je bilo mnogo. Pokazali so v drugi naši fantje, da umejo uprizoriti težke vloge na pozorni takti in resnično. Ob prizorih so nam nekateri nagajali. Za zdaj pripomnimo le, da je nevarno „brenčeljem“ brenčati v nočni tišini, ker se lahko ob luči osmode.

(Ptujski nemški godci.) Ptujski župan Orniš si je velikansko prizadeval, da bi v Ptuj osnoval nemško godbo. To se mu je končno posrečilo in poslal je sveže pečeno godbo, na nemško slavnost v Gradec. Oskrbel je godce s potrebnimi živili, katera so spravili s sekiricami v isti zaboj. — Ko so v Gradec prišli, so izročili zaboj postrežniku, katerega niso več mogli najti. Šli so torej brez produkcije in brez pričakovane „medalje“ nazaj v Ptuj, kjer pričakujejo zaboja s sekiricami in „biršteli“ ter žemljami.

(Kmetijsko bralno društvo v Krčevini pri Ptuj) priredi redni letni občni zbor dne 24. avgusta t. l. ob 4. uri popoldne v gostilni g. Blaža Vindiš na Štukih. Pri tej priliki bode predaval g. Franc Brenčič o umnem gospodarstvu in nato se vrši srečolov, kojega dobiček se porabi za ubogo šolsko mladež okoliške šole. K mnogobrojni udeležbi vabi vladno odbor.

(Razpuščeno društvo) Vinorejsko društvo v Vurmburgu pri Ptuj se je prostovoljno razšlo.

(Politično društvo „Sloga“ v Ormožu) razpošilja sledeče vabilo, ozir. poziv: Rojaki! Katoliško slovensko politično društvo „Sloga“ v Ormožu vabi najvljudneje vse svoje društvenike kakor tudi vse zavedne Slovence na svoj izvanredni zbor, ki se vrši v nedeljo, dne 24. avgusta t. l. ob 3. uri popoldne na glavnem trgu in pri neugodnem vremenu v magistratskem poslopiju v Središču. Pri istem poročata poslanca: g. dr. Miroslav Ploj, c. kr. dvorni svetovalac pri upravnem sodišču na Dunaju o delovanju v državnem zboru; g. dr. Fran Rosina, odvetnik v Mariboru, o položaju v deželni zboru ter bode govoril o boju za samoupravo na Spodnjem Štajarju. Slovenci! Ljut boj je za naš narodni obstanek, osobito na Spodnjem Štajarju. Razven narodnih vprašanj postala so naš sedaj tudi gospodarska vprašanja pereča. O avstro-ogrski nagodbi bode se v jeseni v državnem zboru razpravljalo in mednarodne trgovinske pogodbe bodo se v kratkem sklepale; vinska klavzula uničuje naše vinogradništvo. Prebivalstvo ormoškega okraja živi večinoma od vinogradništva. Če bi se tedaj ogrska nagodba za nas neugodno sklenila ter se vinska klavzula z Italijo ne odpravila, bil bi to za naš okraj hud udarec. Pridite tedaj dne 24. avgusta t. l. mnogoštevilno v našo starodavno narodno postojanko Središče, da izrazite napram svojim poslanecema svoje težnje in želje. Po zborovanju je veselica v gostilni g. Jožefa Šinko v Središču, pri kateri svira godba središke požarne brambor. Za odbor „Sloga“ predsednik dr. J. Omulec.

Gost, visok in dolgi plot tega ni dopuščal. Ni preostalo torej nič drugega nego iskati rešitve v neprestanem diru. In nastala je obupna gonja. Sojka je bil že dospel na vrt in že je metal robate kamenje za petelinom. Prvi vrženi kamen je zgrešil svoj cilj, z drugim je petelina le deloma zadela v rep, tretji pa je sfrčal mimo petelinovega kljuna ter običal v plotu. Ta neposrečen napad na petelina je Sojka še bolj razdražil. Pognal se je na vso moč za petelinom. Že sta se znašla oba na koncu plota, kjer je druga stran tvorila njegov vogel. In zdelo se je, da se petelinu bliža zadnja ura. Komaj pa je petelin pritekel tje, se je hipoma obrnil in stekel na nasprotno stran. Sojka pa je priletel tje s tako silo, da je butil s čelom v plot, da mu je narasla od tega na čelu za palec debela bunka. Ni pa se zmenil za to, marveč še tem besnejše stekel za petelinom. Sreča pa mu tudi to pot ni bila ugodna. Z gibčnim skokom je petelin znova ušel njegovim rokam. Toda kaj je to? Tu je gledalcem iz sosednjega vrta izginil Sojka nakrat izpred oči! Toda ne za dolgo, kajti čez malo časa je jel plezati iz jame, ves poma-

(Nemška ljudska šola v Ljutomeru) Od Slovencev vloženi rekurs zoper odločitev deželne šolskega sveta, s katero je bil trg Ljutomer izločen iz okraja slovenske cesar Franjo Jožefove šole, je bil od ministrstva za uk in bogostanje odbit.

(Pomiloščeni kaznjenci.) Cesar je pomilostil 21 kaznjencev; od teh odpade eden na kaznilnico v Gradcu, eden pa na kaznilnico v Mariboru, edna na kaznilnico v Begunjah.

(V Marenbergu) bodo začeli spomladi zidati protestantovsko cerkev. Zemljišče so že kupili za 5000 kron sredi trga, na pomoč je prišlo Gustav-Adolfovo društvo, ki deluje za širjenje protestantizma.

(Samomor.) Na poštni urad v Wegscheidu je prišel dne 13. t. m. nenadoma poštni komisar, da si ogleda upravo. Ko je nadzorjuči uradnik želel neka pojasnila, se je poštna upraviteljica za hip oddaljila. Odšla je v svojo sobo. Takoj za tem je počil strel; ko so prihiteli v njeno sobo, je bila gospica že mrtva. Preiskava pokaže, da li je blagajni kaj manjkalo.

Druge slovenske novice.

(Napad.) Pekovski pomočnik J. Cimperman je bil v noči od 16. na 17. t. m. v Jesenicah na Gorenjskem od neznanega človeka napaden in z železnim utežem po glavi udarjen. Bil je smrtno nevarno ranjen ter je umrl.

(Strašna smrt.) V tovarni za železno orodje v Beli peči na Gorenjskem se je razletel veliki brus za sekire s tako silo, da je bilo slišati pok daleč na okolo. Brus je počil na dva kosa, ki sta zletela v zrak do stropa. En kos je zgrabil brusarja in ga zagnal v zrak, da se je še pod stropom zavrtel v kolobarju ter pal zopet doli ves razmesarjen. Kmalu potem je umrl.

(Premog našli.) Trgovca A. Oblak je našel 13 km od Novega mesta močne žile svetlega premoga, blizu tam, kjer je projektirana železniška proga od Novega mesta v Brežice.

(Ponesrečeni romarji.) V soboto zvečer se je peljalo 16 romarjev čez železniški prelaz dolenske železnice v Škofelji pri Ljubljani. Romarji so peli in niso videli bližajočega se vlaka in niso slišali žvižganja lokomotive. Vlak se ni mogel več ustaviti in je zadel v zadnji del voza ter ga sunil v stran, da se je prevrnil in romarji so popadali z voza. Več je bilo ranjenih, neka žena si je celo zlomila nogo.

(Za zgradbo novih šolskih poslopij) v Zatičini in Zagorju na Dolenjskem je dovolil deželni odbor 1000 ozir. 1600 K podpore.

(Redek lovski plen.) G. L. Del Linc v Razdrtem na Notranjskem je pod Nanosom ustrelil orlovsko kanjo, ptico, ko do zdaj na Kranjskem še ni bila ustreljena in ki živi v Aziji.

(Obesil se je) v Celovcu 48letni mešetar Mohar, doma iz Naklega pri Kranju.

(Nesreča.) V ulici Belvedere v Trstu je padel iz tretjega nadstropja 11letni sinček železničnega adjunkta Razlaga. Prenesli so ga v bolnišnico, a medpotoma je umrl.

zan z blatom in glino. S tem je bil seveda tudi lov končan.

Ljudje, ki so to Sojkovo počenje videli, so trdili, da je izgledal pri tem strašno. Ko pa je ves premočen od znoja in mokrote odhajal iz vrta, bil je kakor mrtič.

Tretjega dne po tem dogodku se je znova oglašil mrtvaški zvonček. Takrat pa je označeval resnično smrt Sojkovo.

Lov na petelina ga je bil zamoril. A konec te preproste pripovedke? Bil je za našega Matija zelo otožen in žalosten.

Vse stikanje-po zakladih v Sojkovi hiši je bilo zaman. Ko pa se je Matija hotel proglasiti za lastnika hiše in polja, prebitel ga je neki žid, ki je pokazal povsem pravilno kupno pogodbo in trdil, da je izplačal rajncemu zaželjeno ceno s samim srebrom.

Revni Matija torej ni dočakal niti po smrti svojih starišev srečnih in blaženih dni. Ali pa je bil pri svoji revščini srečen? (Posl. — kl.)

(Na poslopiju kmetijske šole v Gorici) laški oddelek, ki je sezidano šele kakih 20 let, so se pokazale tako nevarne razpokline, da ga bodo morali podreti.

(Kopališka vest) V Opatiji je bilo od 1. septembra 1902 do vštete 13. avgusta 1902 17.228 oseb. Dne 13. avgusta je bilo navzočih 2013 oseb.

(Slovenski pevci v Zagrebu.) Koncertni nastop slovenskih pevskih društev pri slavnosti „Kola“ v Zagrebu, se je krasno obnesel. Društvoma „Slavec“ in „Ljubljana“ je občinstvo viharno ploskalo in nazdravljalo.

Dopisi.

Pri Sv. Martinu v Rožni dolini priredilo je Bralno in pevsko društvo veselico ter pokazalo, kaj premore. Mogočno je donel po obširnih Stožirjevih prostorih občudovani Ferjančičev „Pozdrav“. Pesem „Na straži“ je bila kakor nalašč za sedanjo dobo, ko moramo s paznim očesom zasledovati nakane naših zvitih nasprotnikov. Očarala pa je občinstvo „Na planine“ z milodonečim bariton-solo; in naj še omenim drugih ravno tako dobro proizvajanih pevskih točk, kakor „Ljubezen in pomlad“, „Slovan“, „U boj“ itd. Rebekegov govor je kmete kakor elektriziral. Žel je v zahvalo burno odobravanje.

K popolnem uspehu veselice je pač pripomogla agilnost dragih nam gostov iz Celja, Vojnika, Dobrne in Galicije; iz najbolj narodnega Žalca ni bilo nobenega zastopnika! — Vsem gostom iskrena zahvala, katerim ni bila pot predolga in pretežavna, kadar gre pokazati, kako se zanimajo za vse, kar se uprizarja za probo in navdušenje. Ravno tuji so pripomogli, da je bil gmotni uspeh toli dovoljen. Med njimi smo pač pogrešali marsikatero gospodo iz najbližjega sosedsstva, ki radi bobnajo: „Vse za narodov blagor“, ki se smatrajo poklicanim, voditi Slovence vselej in povsod.

Ravno zabave in narodne veselice zavzemajo važno mesto v delovanju za probo naroda. In tam, na teh veselicah se morajo pokazati tudi pravi ali dozdevni voditelji naroda, kajti „vzgli vlečejo“. Tu je ognjišče, kamor zabaja priprosti Slovenec po iskrici, ki mu razvnamajo srce za vse, kar je slovenskega.

Pa naj se te besede ne smarajo za pusto klepetanje! Komur so namenjene, ta jih bode že razumel. Sicer pa še enkrat srčna hvala vsem, ki so po svoji udeležbi prispevali h krasnemu uspehu veselice!

— o. —
Vransko. (Odhodnica in glasbeni večer.) V petek — Velike Gospojnice — večer se je zbralo v mično razsvetljenih prostorih čitalničnih nenavadno število odličnega občinstva, da proslavi s svojo navzočnostjo večer, namenjen gđ. učiteljici Avgusti Šantel, koja se začetkom prihodnjega šolskega leta poda na novi svoj dom v Slov. Bistrico.

Ob enem se je spojil z odhodnico zaključek družbeno-glasbenih večerov, koje je prirejalo tukajšno učiteljsvo ter družilo mnogo, za duševni užitek vnete inteligence čestokrat v prijateljske sestanke. Večer se je bil otvoril z Beriot ovim IX. koncertom. Tu je omenjati izredno pohvalno gospe Fischer (glasovir) in gđ. Šantel (gosli), koji sta vsaka umetnica na svojem instrumentu, zvezdi muzikaličnih večerov; že tolikokrat in zlasti to pot očarali sta popolnoma hvaležne poslušalce.

Drugo točko (Spohrov violinski koncert IX) izvajala sta gđ. in g. Šantel, in smo se istotako divili tehniški dovršenosti. Naslednji dvospev Fanteke „Na tujih tleh“, besede Davorin Jenkota peli sta precizno in ljubko gospa Fischer in gđ. Šantel ter ju je spremljala na glasovirju gđ. Mela Jezovšek s takovo sigurnostjo, ki je lastna le vajencem, kar nas je v očigled njene mladosti iznenadilo. Prvi del zaključil se je potem s potpourijem „Venec slovenskih pesni“, uglasbil za glasovir, dvoje gosli in vijolo g. Šantel jun., koja je vzbudila burno ploskanje. Igrali so gospa Fischer, gđ. Šantel, g. Fischer in g. Šantel.

Nato povzame besedo g. nadučitelj S. Meglič izražujoč naš trg zapuščajoči gospodični gorko priznanje kot učiteljici in tovarišici, kot družbenici in umetnici ter zatrjujoč jej odkrito srčno prija-

teljstvo in vsestransko naklonjenost, ki si je tekom tukajšnega bivanja zbog miroljubne naravi in stanovske vnetosti pridobila.

Drugi govornik g. kaplan E. Vračko povdarja solidarnost z učitelstvom ter navdušeno napije gospodični kot vzorni učiteljici, blagi tovaršici in dovršeni umetnici. Gospod notar Jezovšek pozdravi jo kot član krajnega in okrajnega šolskega sveta ter načelnik „Čitalnice“ želeč jej na novem domu enake priljubljenosti in priznanja ter ob ednem obžaluje, da bomo z gđ. Avgusto zgubili tudi ostalo ugledno in občeizbrano Šantelnovo rodbino, katera je doslej radi nje zahajala na Vransko v letovišče. Pozdravi tudi posebej gospoda Šantelnina sen. kot njegovega — in tudi navzočega g. davkarja Postraka — nekda njega profesorja na celjski gimnaziji. Končno dvigne g. Šantel, profesor v Gorici, čašo ter se v imenu gđ. hčerke in cele rodbine ginjen nad tolikimi simpatijami in priljubljenostjo, ki jo uživala hčerka zahvali, za prijazen sprejem, kojega so vsi njegovi vsikdar našli v tukajšnji družbi.

Po končanih govorih je gospa Jezovškova s spremljevanjem na glasovirju pela s krepkim in prijetnim alt glasom Lavoslav Pahorjevo „Na poljani“. — Gospod učitelj Fischer pel je na željo odhajajoče gospodične Schubert „Ovega „Potnika“ ter na obče zahtevanje Vilharjevega melodijoznega „Mornarja“.

In zopet so se razlivala nežno blage, mehke in mično bajne arije. Ondčičeve fantazije Smetana, „Prodana nevesta“ izpod prstov na čelu imenovanih dveh dam po dvorani — istotako pozneji „Bellinijev koncert“. Z lahno četvorko, ki jo je spretno vodil g. Šantel jun., končali smo ta krasni večer, čegar utisi nam ostanejo še dolgo v najprijetnejšem spominu. Blaga gospodična, kličemo Vam tu zadnjo pot z dna duše: Bog z Vami!

Kapela pri Radgoni. Že dolgo časa se ni slišalo popolnoma ničesar od Kapele; vse na rodno delovanje je ponehalo. Kar presenetilo nas je vrlo bralno društvo, katero je priredilo po precej dolgem odmoru dne 17. t. m. veselico, katera je sijajno uspela. Za prireditelje te veselice stekel si je največ zasluga dični predsednik bralnega društva g. Zemljič; vrle narodne kapelske fante in dekleta je g. Čirič v kratkem času naučil več lepih pesmi in upamo, da bo g. Čirič tudi znanprej vodil pevski zbor kapelski in delal na to, da se bo vsa naša mladina, katera ima toliko zmožnosti in veselja do petja, zbirala pri pevskih vajah. A, da se je veselica sploh vršila, da so se igralke in igralci tako izborno izvežbali, zato gre nujno hvala vrlemu slovenskemu učitelstvu pri Kapeli, v prvi vrsti pa neumorni režiserki, gospici L. Poljanec. Da se ljudstvo zaima za take veselice, je pokazala ogromna udeležba.

Že pred napovedano uro pričetka je bil obširen vrst gostilne „pri Zidu“ ves prenapolnjen. Smelo lahko trdimo, da se malokatero društvo lahko ponaša s tako obilno udeležbo. Ko je pevski zbor dovršeno zapel par mičnih pesmi, je po zdravil g. Zemljič kot predsednik bralnega društva vse navzoče, omenil, da imamo goste od Sv. Križa in sicer navdušeno mladino iz Vučjevesi, Bučevce in Bunčan, nadalje iz Ljutomera in sicer večje število zastopnikov slov. akad. ter društva „Bo dočnost“, iz Gor. Radgone, od Sv. Jurja na Ščavnici, od Sv. Antona, iz Petanec in posebno je omenil, da zavzema izmed navzočih Kapelčanov večino naša slovenska mladina, v prvi vrsti vrle kapelske mladenke.

Ker vreme ni bilo ugodno in je polagoma deževalo, ni bilo mogoče gledališke igre uprizoriti tako, kakor bi se dalo pri lepem vremenu moral je tudi odpasti slavnostni govor. Prva igra: „Lurška pastirica“ se je igrala izborno; med vsemi igralkami pa so svoje uloge rešile najboljše Ottilija, grfinja Eleonora in Bernardika. Pri drugi igri: „Pravica se je izkazala“ je žel berač (mladenič Kralj) zaslužen priznanje; med ostalimi igralci, kateri so vsi izvrstno pogodili svoje uloge, se je najbolj odlikoval Abraham (mladenič Korošec). Ko se je zapelo še več mičnih pesmi, je bila veselica končana; pričela se je prsta zabava, katera se je vršila deloma v gostilni „pri Zidu“, večinoma pa v narodni gostilni g. Divjaka. V go-

stilni „pri Zidu“ je govoril modroslovec g. Vekoslav Pušenjak o pomenu izobrazbe za slov. narod in povdarjal, da je dolžnost vsakega se po dokončani ljudski šoli naprej izobraževati, ter priporočal ustanovitev zimskih poučnih tečajev, kakor ustanovi kmetijska zadruga na Cvenu kmetijsko poučni tečaj pozimi, in kakor se tudi snuje poučni tečaj v Konjicah. Le tedaj, ako bo naš narod dovolj izobražen, povdarjal je govornik, vedel bo razločevati svoje prijatelje od svojih neprijateljev, le tedaj bo spoznaval vrednost dobrih knjig in časopisov in tedaj bo delal vsak na to, da lažnji prerok „Štajerc“ iz vsake hiše izgine.

Nato se je licitirala ena palica v korist družbe sv. Cirila in Metoda in se nabrala lepa svota za prekornostno slovensko družbo. V gostilni g. Divjaka je govoril modroslovec Majžer o pomenu bralnih društev. Vršile so se tudi napitnice; napilo se je delavnemu predsedniku bralnega društva, g. Zemljiču kateri najbolj deluje na to, da bi gornjeradgonski okraj res kmalu pokazal slovensko lice, napilo se je našemu vrlemu učitelstvu, napilo se je bralnemu društvu in se mu želel procvit, napilo se je za slovensko petje navdušenim kapelskim mladeničem in mladenkam in njih vodju, napilo se je tudi vrlemu narodnemu ženstvu, katero tako neustrašeno stopa na dan. Prosta zabava, pri kateri je pevski zbor kapelski zapel več mičnih pesmi, je trajala pozno v noč.

A nekaj neljubega ne smemo zamolčati. — V gostilno k Divjaku so prišli razgrajati in izzivati trije kmečki fantje nasprotnne stranke (baje zato najeti, kakor je eden izmed njih sam priznal) in s tem motili zabavo. Zapomnite si to! Kaj tacega se ne bo več zgodilo; bralno društvo bo prihodnjič že vnaprej storilo korake, da tak ljudje dobe svojo zaslužen kazn.

Sklepajoč svoje poročilo o tej vrlo dobro vspeli veselici bralnega društva, pozivam isto, naj deluje še v bodoče z vsemi močmi za dosego cilja, katerega si mora postaviti vsako bralno društvo: izobraziti slovenski narod in mu tako zagotoviti boljše uspehe, kakor do sedaj, na političnem, kulturnem in gospodarskem polju.

V. P.

Narodno-gospodarske novice.

Ljudska izomika in ljudsko blagostanje.

I.

(Dalje.)

Na drugi strani lahko z mirno vestjo rečemo, da šolska izobrazba vpliva blagodejno na ljudsko dušo, da jo blaži, čisti, dviga in jo pridobiva za višje kulturne cilje. Da je ta stavek resničen, kaže dejstvo, da v krajih, koder je ljudstvo dvignjeno vsaj na malo višjo stopinjo izomike, pojemajo hudodelstva. Proti temu se ne da postaviti kot protidokaz grozovita statistika lanske sodne sezone pri mariborskem sodišču, ker ona hudodelstva, ki so se obsodila tamkaj, so se zgodila v približno istem ozemlju, namreč v Halozah in ptujski okolici, koder je namreč omika na Spodnjem Štajarskem še pač na najnižji stopinji.

Nravnost je posledica šolske omike. Človek ki je zanemarjal šolo, človek ki v šoli sploh ni pri dobil ničesar, tak človek ne bo nikdar nravno resen in pošten človek. Nrnvnosti moremo priditi, ali bolje rečeno, k nravnemu življenju moremo vzgojiti samo mladino. Zato je ljudska šola predpogoj nravnosti naroda, in zato bi se morala ljudska šola preustrojiti tako, da bode v resnici — vzgojiteljica, žal, da moramo dandanes trditi, da je ljudska šola tam, kjer učitelj ni pedagog, le nekaj mehanizem, le nekaka masinerija. Um in srce! to bodi klic naših pedagogov.

Izboljšanje nravnih razmer je pa ob enem dviganje gospodarskega blagostanja. Ravno pri gospodarskem delu je treba vestnosti in točnosti in zanesljivosti v ravno toliki meri, kakor tehnične zmčnosti. Lahko miselnost zapravi mnogo krat v malem času velik kapital, lahko pahne v nesrečo veliko človeških bitij. Ako pa je človek k nravnosti vzgojen, bo združeval v sebi vse dobre lastnosti in si jih bo po nadaljni, izvenšolski naobrazbi le še ojačil; a vzgoja k nravnosti je mogoča samo v mladosti, ako se enakomerno vzgajata in pustita razvijati telo in

duh. Da nravna vzgoja v resnici vodi k izboljšanju gospodarskih razmer, vidimo najbolje v državah, ki stoje dandanes na precejšnji višini gospodarskega blagostanja, kakor v Nemški, Danski, Sev. Ameriki, Švici in Skandinaviji. Vidimo, da te države dobivajo na svetovnem gospodarskem trgu vedno večjo veljavo, in da države, katerih podaniki ne stoje na isti višini izomike, nikakor ne morejo z onimi tekmovali v gospodarskem napredku.

Pač obstoja med izobrazbo in blagostanjem tudi nasprotno razmerje. Blagostanje je pogoj omike. Če dam narodu, ki stoji i v omiki i v gospodarskem razvoju na najnižji stopinji, vse zaklade najvišje kulture, če mu odprem vse vire do izomike, vendar se ne bo isti nikdar mogel dvigniti do silne izobrazbe, da, niti do početkov izobrazbe, ker vedno in vedno se mora boriti za življenske potrebe. Vse njihovo mišljenje in nehanje gre dan za dnem samo za tem, kako si za vsak dan ustvariti življenske pogoje.

Če pa nasprotno odvzamemo narodu, ki stoji na najvišji stopinji splošne izobrazbe vse tehnične pridobitve, vse stroje in vse iznajdbe, in ob enem vse tehnično izobražene ljudi, pa mu pustimo vse zaklade lepe literature, mora pasti ta narod v stanje divjaštva. Le počasi bi s pomočjo splošne izobrazbe, ki mu je ostala, zopet prišel do raznih tehničnih pridobitev, do novih iznajdb in tehničnega spopolnjevanja in le počasi bi se tem potom zopet dvigal v gospodarstvu višje in višje in dosegel naposled prejšnje blagostanje.

V starem veku, pri Grkih in pri Rimcih, je bila na dnevnem redu politična dogma, da je telesno delo nezdržljivo z duševnim izomikanjem. Celo razni učenjaki, kakor Aristotel in Demosten, so trdili, da človek, ki opravlja nizka telesna dela, ne more biti čednosten, ne more pojmiti višjih misli. In iz te politične dogme je izviralo suženjstvo. Ljudje, ki so se bavili z duševnim delom, so smatrali telesno delo za svojo osebo sramotnim in zato so je odvajevali od svoje osebe na sužnje.

(Dalje prihodnjič.)

Politični pregled.

(Avstro-ogrski nagodba.) Körber, kot pišejo listi, ni pri volji popustiti le od edne same zahteve glede nagodbe, katero je do zdaj postavil napram ogrski vladi. Prej je bilo morda vabljivo za vlado, ako je mogla skleniti nagodbo, četudi za ceno najtežjih žrtev, ali danes stoji cela Avstrija čisto pod drugim vtisom, da namreč naša polovica ne sme doprinesati žrtev, in da se ne sme še nadalje sklepati nagodbe na škodo Avstrije.

(Vinska klavzula.) Iz Dunaja poročajo, da je Italija stavila kot pogoj obnovitvi trgovske pogodbe, obnove vinske klavzule. O tem vprašanju se je razpravljalo tudi med avstrijskim in ogrskim ministrskim predsednikom. Ker je ogrski minister popolnoma nasprotnik vinski klavzuli, se je sporazumek dosegel v smislu, da se Italiji ponudi, da more vpeljati v Avstrijo samo gotovo množino vina in to z višjo carino od sedanje. Najvišja množina bi imela biti 500.000 hl. Po našem mnenju je ta dovolitev popolna obnova vinske klavzule, ter našim vinogradnikom ne bo nič pomagano.

(Nemško-avstrijska socijalna demokracija) je imela te dni v Ustju ob Labi velik strankarski shod, na katerem so soc. demokratje povdarjali, da nikdar ne pozabijo svoje nemške narodnosti. — Na shodu je bila sprejeta ostra resolucija v zadevi avstro-ogrski nagodbe proti Mažarom. Živahen razgovor je bil o parlamentarnem delovanju in strankarski taktiki. Soc. demokrati niso za obstrukcijo, temveč le za pošteno politiko.

(Srbi in Bolgari.) Ministrski predsednik bolgarski dr. Danev, pride v Belgrad. — Njegovim razgovorom s srbskimi državniki bo glasom poročil iz Belgrada — namen ta, da se bodo nadaljevala še v spomladi zapričeta prizadevanja za zboljšanje srbsko bolgarskih odnosov ter da se zapreči delovanje revolucionarnega odbora v Macedoniji. Takega zboljšanja si želita obe državi že zato, ker žele tega tudi v Petrogradu, posebno še z ozirom na predstoječi obisk srbske kraljeve dvojice v Petrogradu.

(Turki in Albanci.) Čudni ljudje ti Albanci! Zahtevajo samostojnost, pripravljajo vstajo proti Turčiji, a istočasno zahtevajo od iste Turčije 20.000 pušk, da bodo napadali srbsko kraljestvo in črnogorsko kneževino. Kaj imata Srbija in Črnogora opraviti s samostojnostjo Albancev? Mesto da bi Albanci gojili prijateljstvo s sosednjimi samostojnimi balkanskimi državami, katere bi jim v slučaju vstanka lahko šle na roko, pa hočejo te dežele iz samega prirojenega jim divjega sovraštva do Slovanov napadati. Kakor pa smo poročali že večkrat, Albanci sovražijo in napadajo celo tiste Slované, ki se v Macedoniji borijo za rešitev iz turškega jarma, torej stremiti za istim ciljem, kakor Albanci. Iz vsega tega je razvidno, da so Albanci pokvarjeno in zavratno ljudstvo, katerim se ne more ničesar zaupati in ki ne zasluži nikakih simpatij.

(Poljaki in Prusi.) V nedeljo je kakih 200 Poljakov zborovalo v Charlottenburški dvorani „Germania“. Časnikar Wrobel, glavni urednik nekega poljskega lista, je imel dolg govor, v katerem je ostro napadal Pruse in izjavil, da je germanizem tradicionalen nasprotnik Poljakov. Nadalje je izjavil, da nikoli ne priznajo razdelitve njih domovine in da za njih ne obstoje nikake meje na ozemlju nekdanjega poljskega kraljestva. Govornik je grajal postopanje poljskih poslancev v pruski zbornici ter izjavil, da se niso izkazali vredne svoje zaloge. Kar se tiče germaniziranja Poljakov, dejal je Wrobel, da Prusija prej izgine iz zemljevida, nego se jej posreči ponemčiti Poljake in jim odvzeti nado do zopetnega vstajenja njih kraljestva. Zaključil je z izražanjem nade, da bodoča zedinjena Poljska ne zapade v oblast poljskemu plemstvu, temveč da bo svobodna, demokratična država.

(Nemški cesar in Bavarska.) Nedavno se je vršila v bavarskem ministertvu važna prememba. Dolgoletni minister za nauk in bogočastje Craillsheim, pristaš katoliškega centra, je moral odstopiti. To pa je člane centra tako užalilo, da so o priliki glasovanja o proračunu glasovali proti točki 100.000 mark, ki so bile postavljene v proračunu v umetniške svrhe, vsled česar je ta točka tudi padla. Kmalu za tem dobi bavarski regent princ Luitpold od nemškega cesarja brzojavko, v kateri cesar izraža najgloblje ogorčenje nad tem činom centra ter govori o črni nevhvalečnosti članov centra; zaedno pa ponuja on iz svojega onih 100.000 mark v umetniške svrhe. To umešavanje nemškega cesarja v bavarske notranje stvari — zbudilo je ogorčenje vseh Bavarcev in se je bati, da ta nepremišljenost zarodi slabih posledic za slovečo nemško skupnost, posebno ako bi se ta stvar oprijela tudi drugih zaveznih držav.

(Rusija.) Car je izdal razglas, vsled katerega so bili izpuščeni iz ječ v različnih krajih države skoraj vsi dijaki, ki so se bili udeležili nemirov v mesecu februarju. Kakih 100 je poklicanih iz Sibirije, kjer so bili obsojeni pet let v prognanstvo. Vsem je dana pravica, da morejo na jesen zopet obiskovati vseučilišča.

(Burski generali v Londonu.) Dne 17. t. m. so dospeli v London burski generali Dewet, Botha in Delarey. Na kolodvoru jih je pričakovala velikanška množica ljudstva. Ko so izstopili iz vlaka, pozdravljala jih je množica z neprestanim entuziazmom; posebno so si hoteli vsi ogledati Deweta, obkolili so ga ter je bila nevarnost, da ga zmečkajo, tako, da je morala policija vmes poseči. Angleži so pričakovali, da bodo ti generali množico nagovorili; a ti so se požurili, da so čim prej prišli v vozove ter se odpeljali v hotel, katerega je zopet množica oblegla. Na povabilo kralja so se istemu predstavili. Po povratku v hotel je bilo poskrbljeno, da jih množica ni opazila.

Književnost.

(Zemljepisni atlas) za ljudske šole s slovenskim učnim jezikom je izdala tiskarna Ed. Hölzel na Dunaju. Priredil je ta atlas g. profesor Orožen in sicer je sedaj izšla že druga izdaja, kar je najboljši dokaz, da je delo dobro. Atlas ima za ljudske in meščanske šole potrebne zemljevide, kojih je 14. Cena atlasu je samo 1 K 40 vin. Dobivajo se pa tudi posamezni zemljevidi, po 16 vin. Naročila sprejema Drag. Hribarjeva trgovina v Celju.

Tri ali štiri spretni kamnoseške pomočnike

za fina profilirana dela
sprejme — takoj — v
trajno delo (354) 2-1

VINKO ČAMERNIK
kamnoseški mojster v Celju.

356-2-1

Stenografa

išče notar Baš v Celju s 1. septembrom.

Razpis.

Posojilnica v Gornjemgradu bode prihodnje leto zgradila večjo dvonadstropno hišo ter razpisuje zidarsko in tesarsko delo brez gradiva, dalje mizarsko, kamnoseško, kleparsko, lončarsko in slikarsko delo. Obrtniki naj pošljejo svoje pismene ponudbe do 10. septembra 1902 odboru „Posojilnice“. Načrti so v posojilniški pisarni na ogled. (355) 2-1

(343) 3-3

Sejem.

Na Jernejevo — letos 25. avgusta — bode v Središču

— živinski sejem —

posebno za žrebata težkega plemena.

Kupci in prodajalci se vljudno vabijo.

Pridna, poštena in dobro izurjena

prodajalka

katera je servirala samo pri dobrih hišah, se sprejme z dobrim spričevalom pri tvrdki DAVORIN PODLESNIK v Radečah pri Zidanem mostu. (350) 2-2

Trgovina z gostilno

se da na več let

V NAJEM

Več pove upravništvo tega lista. (351) 3-2

Trgovci!

V najem se da, ker primanjkuje trgovcev, po ugodni ceni, v lepem kraju ležeči prostor za trgovino z mešanim blagom. Prometa na leto je 50.000 do 60.000 glid. — Natančneje pove uprav. „DOMOVINE“. (348) 2-2

Volunter

za zobotehniko se sprejme. — Kie, pove uprav. „ništvo „Domovine“ v Celju. (353) 2-2

Samo še 4 dni!

Cirkus Viktor

v Celju na travniku.

V petek, dne 22. avgusta ob 8. uri zvečer

High-life.

Nastop vseh umetnikov! — Jahanje in povsem nove dresure.

V soboto, dne 23. avgusta ob 8. uri zvečer

predstava komikov

30 moških in ženskih klovnov 30

Konkurenčno amatersko jahanje. — 100 kron premije dobi tisti, ki zamore * stoje na konju trikrat * prejahati obod cirkusa.

V nedeljo, dne 24. avgusta

* * 2 veliki posebni predstavi 2 * *

popoldan ob 4. uri in zvečer ob 8. uri. — Pri obeh predstavah izbran spored. — K popoldanski predstavi vzame se lahko na vsak sedež en otrok zastoj poleg. Vse natančneje dnevni lepaki.

Z odličnim spoštovanjem

VIKTOR
ravnatelj.

Malisno štopo, kumno, suhe gobe, lano seme, rožičke (Mutterkorn), konoplje, mecesno gobo, brezovo gobo, oves, rž, ječmen, pšenico, bob itd., sploh vse kakršnekoli deželne in druge pridelke

kupi

Anton Kolene, trgovec v Celju.

Blag. gosp.
Piccoli,
lekarnar
Ljubljana.

Pri neki gospe, katera je trpela dolgo časa na nervoznost, sem uporabljal z izvršnim uspehom Vaše železnato vino. Prosim torej, pošljite mi nadaljnih šest steklenic imenovanega vina.

Dr. L. Färber

c. kr. štabni zdravnik.
Raštelj, štev. 19.

V Gorici, 6. junija 1901.

— Je v razprodaji v lekarnah v Celju, Mariboru itd. a K 240 steklenica. (262) 10-5

Išče se najemnik oziroma kompanjon

vojaščine prost, lahko tudi oženjen, s 1000—2000 kron gotovega denarja za trgovino z mešanim blagom ter s poljskimi pridelki, v zvezi z gostilno in prodajo tobaka. Celo podjetje dobro na preduje že več let. (321) 3-3

Brez konkurence!

Posestvo, ki ima 9 oralov, je pri cerkvi. Prednost ima izučeni na deželi; pod ugodnimi pogoji se tudi proda. Odda se le, ker ima lastnik še eno trgovino v drugem kraju.

V isti trgovini se sprejme tudi

močan učenec in mlad pomočnik izučeni na deželi.

Adresa: „H. G. 5000“, poste restante, Malanedelja pri Ljutomeru.

Zahtevajte povsod dvakrat žgani

Cvekov brinovec

od FR. CVEKA, Kamnik, Kranjsko.

Edina narodna steklarska trgovina

Fran Strupi

Celje, Graška cesta štev. 4, Celje.

Velika zaloga stekla, porcelana in kamenine.

Vsakovrstno v steklarsko stroko spadajoče blago, kakor svetilnice, zrcala, različni okvirji za podobe, šipe za okna itd. na debelo in na drobno.

Prevzetje vseh steklarskih del pri cerkvah in privatnih stavbah, katera se izvršujejo po najnižjih cenah.

Najlepši okraski in dekoracije, jako primerni predmeti za darila in srečolove.

Slavne javne zavode in privatnike opozarjam zlasti na svojo zalogo higijeničnih pljuvalnikov.

Postrežba točna in solidna!

Weberjevih dedičev naslednik Vincenc Čamernik

kamnoseški mojster

Nova ulica št. 11 * CELJE * Nova ulica št. 11.

Delalnica cerkveno-umetnih
kamnoseških del.

Čez 200
nagrobnih
spomenikov

različnih mramorjev, granitov in
sijenitov po najnovejših, modernih
načrtih vedno v zalogi.

Usa stavbena kamnoseška dela.

Pohištvne plošče za mizarje. — Likanje in
struganje mramora s strojno silo.

Lastni kamnolomi.

Obrise na zahtevanje izdelam takoj. — Priznana so-
lidna in fina dela. — Postrežba točna.

Postranski zaslužek

trajen in rastoč, ponuja se spoštovanim,
deloljubnim in stalno naseljenim osebam
s povzetjem zastopa domače zavaro-
valne družbe prve vrste. — Ponudbe
pod „1.788“ Gradec, poste restante.

6letno težko kobilu z žrebetom

4 mesece starim, proda takoj S. Kukecz
(344) 3-2 v Zalcu.

Osle, brusne kamne za srpe in kose

priznana najboljša blago, 100 kosov 8 K, en poštni
(169) zavoj z 15 kosi franko K 2-50 30-19

— razpošilja po povzetju —

J. RAZBORŠEK, Šmartno pri Litiji.

Dve gospici

iz boljših rodbin se sprejmeta na brano in sta-
novanje v dobri slovenski rodbini v Mariboru.

Kje, izve se pri upravnistvu lista. (319) 3-3

Za pridelovanje sadnega in vinskega mošta.

Stiskalnice za sadni mošt za vinski mošt

s čvrsto delujočimi dvojnimi stiskali ter z urav-
nanjem pritiska „Herkules“, zjamčeni najvišji
učinek do 20% večji nego pri vseh drugih sti-
skalnicah.

Hidravlične stiskalnice.

10-6 Mlini za sadje in grozdje. (211)

Robkalnica za grozdje

(Abbeermaschinen)

Popolne priprave pri

pridelovanju mošta,

stalne in premične.

Stiskalnice soka, mlini

za jagode in priprav-

ljanje sadnega soka.

Priprave za sušenje

sadja in sočivja, stroji

za lupljenje in rezanje

sadja,

najnovejša samodelna

patentovana škropil-

nica „SYPHONIA“

za škropljenje traja in

rastlin zoper krvavo

uš, izdelujejo ter po-

šiljajo z jamstvom spe-

cijalitete v najnovejši,

najizvrstnejši,

najuporabnejši in pri-

pripoznani najboljši, odlikovani

sestavi.

PH. MAYFARTH & CO.

c. kr. priv. tovarna kmetijskih strojev, livarna že-

leza in parne lužine.

Dunaj, II., Taborstrasse Nr. 71.

Odlikovane z naj 490 zlatimi, srebrnimi in bro-

nasimi svetinjami.

Obširni katalogi zastoj.

Zastopniki in preprodajalci se želijo.

Vabilo na ustanovni občni zbor

„Delniške družbe združenih pivovaren Žalec in Laški trg
v Ljubljani“

ki se bode vršil dne 24. avgusta t. l. ob desetih dopoldne
v gorenjih bančnih prostorih

Ljubljanske kreditne banke v Ljubljani, Špitalske ulice šte. 2,

s sledečim dnevnim redom:

1. Volitev predsednika. — 2. Sklepanje o ustanovitvi delniške družbe in o nakupu v § 2. a) in
in 8. potrjenih pravil navedenih objektov, kakor tudi končna odobritev vsebine pravil v obliki,
odobreni po državni upravi. — 3. Določitev števila in volitev upravnega sveta za prva tri po-
slovna leta (§ 30. pravil.) — 4. Volitev revizijske komisije za prvo poslovno leto (§ 38. pravil).

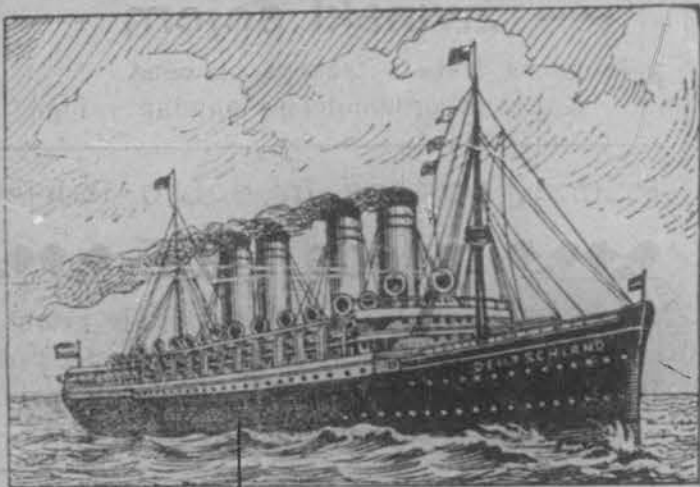
Ljubljanska kreditna banka

Ivan Hribar m. p.

p. p. Ladislav Pečanka m. p.

POZIV! Prosimo, da vsak delničar, kdor se ne udeleži osebno
občnega zbora dne 24. avgusta, pooblasti koga drugega, ker je treba po pravilih
ene četrtine delničarjev.

(347) 3-3

Največje, najhitrejše

ter najvarnejše vrste

velikanskih parnikov

ki vozijo na

AMERIKO

Hamburg—New-York

(233) 22

le 6 dni.

Vozne karte po najnižjih cenah za vse razrede prodaja, ter daje pojasnila točno in
brezplačno, oblastveno potrjena

Agentura Hamburg-Ameriške Linije

v Ljubljani, Marijin trg šte. 1 — nasproti Frančiškanski cerkvi.

Vizitnice priporoča tiskarna D. Hribarja v Celju.

Trgovina z železnino „MERKUR“ PETER MAJDIČ

v Celju, Graška cesta šte. 12

priporoča svojo veliko zalogo

najboljšega železa in jekla, pločevine, žice, kakor žico za ograje, lito
železnine, vsakovrstnega orodja za rokodelce, različnih žag, poljedel-
skega orodja in sicer orala, brane, motike, kose, srpe, grablje in
strojev; vsakovrstnih ponev, ključalničarskih izdelkov ter okov za okna,
vrata in pohištvo, žrebljev, vijakov in zakov, hišne in kuhinjske posode
tehtnic, sesalke, meril in uteži, raznovrstnih stavbinskih potrebščin ter
vsega drugega blaga za stavbe, hiše, vrte itd.

Traverze, cement, strešna lepenka, trsje za obijanje stropov (štorje),
lončene cevi, samokolnice, oprav za strelovode, ter vse v stroko že-
lezne trgovine spadajoče predmete.

Tomaževa žlindra, najboljše umetno gnojilo.

* Bogata izber vsakovrstnih nagrobnihi križev. *

Postrežba točna.

Cene nizke.